

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД09-51/08.01.2024 г.

На основание чл. 13д, ал. 2, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с осигуряването на обучението по учебния предмет

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за отраслова професионална подготовка по учебен предмет **рисуване - учебна практика** за специалност **2150703 „Художествена тъкан“** от професия код **215070 „Художник – приложни изкуства“** от професионално направление код **215 „Приложни изкуства и занаяти“**.

X

ПРОФ. ГАЛИН ЦОКОВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

За специфична професионална подготовка

ПО

УЧЕБЕН ПРЕДМЕТ

РИСУВАНЕ

УЧЕБНА ПРАКТИКА

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № РД09-51/08.01.2024 г.

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 2150703 „Художествена тъкан”

ПРОФЕСИЯ:

код 215070 „Художник – приложни изкуства”

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 215 „Приложни изкуства и занаяти”

София, 2024 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по учебния предмет **рисуване - учебна практика** е предназначена за специфична професионална подготовка по специалност код 2150703 „Художествена тъкан” от професия код 215070 „Художник – приложни изкуства”, професионално направление код 215 „Приложни изкуства и занаяти”.

Учебното съдържание в учебната програма е структурирано в раздели. Във всеки раздел са определени примерни теми. Учебният материал и темите се разпределят от учителя в началото на учебната година.

Структурата на учебната програма е съобразена с изискването учениците да усвоят специфични знания и умения за рисуването. Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с учебните предмети от общообразователната и професионална подготовка. В учебната програма е включен материал, с овладяването на който се цели учениците да усвоят необходим обем от знания и умения, свързани с естетическото възприемане и изобразяване на действителността, да изградят базисни практически навици при създаване на художествени произведения с разнообразни рисувателни материали.

Спецификата на обучението налага учебният процес да се провежда в специални ателиета, оборудвани със стативи за рисуване от седнало положение, стативи за моделите, плоскости за фон, специален шкаф за съхранение на рамките за рисуване и хранилище за съхранение на драперии, обемни тела, гипсови отливки и други предмети и материали, необходими за постановките. Приложният характер на предмета изисква онагледяване с разнообразни дидактически материали: репродукции на художествени произведения, учебни рисунки, филми, пленери и посещение на изложби, посещения на виртуални библиотеки, галерии и сайтове за изкуство.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

Основната цел на обучението по предмета е:

- формирането на естетически критерии, обогатяване на представите и въображението, изграждане на творческа индивидуалност, както и създаване на трудови навици, които да стимулират креативността на учениците;
- развиване на изобразителни качества и навици: наблюдателност, целенасоченост, концентрация, аналитичност, способност за синтез, зрителна памет, пространствено, логическо и интуитивно мислене, самодисциплина;
- обогатяване на представите и въображението, изграждане на творческа индивидуалност;

- формиране на художествено-образно мислене, което предполага естетическо възприятие и оценъчно разсъждение за изображението, ясна представа за изобразявания обект и добре завършена рисунка, както и способност за синтез на представите в резултат на който се формира художествен образ;

- формиране на умения за основните принципи на композицията, изграждане на тела в пространството и форми в изображението.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	Типов учебен план	X клас		XI клас		XII клас	
		Брой учебни седмици	Общ брой часове	Брой учебни седмици	Общ брой часове	Брой учебни седмици	Общ брой часове
1.	Типов учебен план за професионално образование без интензивно и без разширено изучаване на чужд език.	36	36	36	72	29	58

1. Препоръчителен брой на учебните часове:

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ	Брой учебни часове
	X клас	
1.	Рисуване с тушови техники	8
2.	Рисуване с въглен, сангин и креда.	8
3.	Пастелна рисунка	8
4.	Рисуване със смесени техники	12
	Общ брой учебни часове	36
	XI клас	
1.	Рисуване на геометрични форми	12
2.	Рисуване на битови предмети	12
3.	Рисуване на геометрични и битови предмети	12
4.	Рисуване на геометрични, битови предмети и драперия	12
5.	Рисуване на елементи от флората и фауната	12

6.	Рисуване на гипсов орнамент с драперия	12
	Общ брой учебни часове	72
	XII клас	
1.	Изграждане на фигурална композиция	18
2.	Изграждане на декоративна композиция	20
3.	Варианти на композиционни решения	20
	Общ брой учебни часове	58

2. Раздели и теми:

X клас

Раздел 1. Рисуване с тушови техники

- 3.1. Тушови техники – размит туш, туш – перо.
- 3.2. Комбиниране на петно и щрих.

Раздел 2. Рисуване с въглен, сангин и креда.

- 2.1. Рисуване с въглен.
- 2.2. Рисуване със сангин.
- 2.3. Рисуване с креда.

Раздел 3. Пастелна рисунка

- 3.2. Създаване на пастелна рисунка.

Раздел 4. Рисуване със смесени техники

- 4.1. Подбор на подходящи изразни средства при смесена техника
- 4.2. Създаване на рисунки със смесена техника

XI клас

Раздел 1. Рисуване на геометрични форми

- 1.1. Рисуване на геометрични форми- куб, цилиндър, сфера.
- 1.2. Конструктивна рисунка- битови предмети от натура.

Раздел 2. Рисуване на битови предмети

- 2.1. Композиране в листа и конструиране на предметите в пространството.
- 2.2. Конструктивно и светлосянно изграждане на формите в пространството.
- 2.3. Определяне на тоналната разлика между предметите.
- 2.4. Фактурно изграждане на предметите.
- 2.5. Сложно тонално изграждане между контрастни предмети, материалност на различните фактури.

Раздел 3. Рисуване на геометрични и битови предмети

- 3.1. Анализиране на предмети.
- 3.4. Светлосянно изграждане и тонално съпоставяне.
- 3.5. Фактурно изграждане на предметите.

Раздел 4. Рисуване на геометрични, битови предмети и драперия

- 4.1. Композиция и конструкция на сложни предмети в пространството под и над хоризонта.

Сложно тонално изграждане на предмети с различен цвят и материалност..

- 4.2. Сложна постановка от разнообразни предмети и драперия.

Раздел 5. Рисуване на елементи от флората и фауната

- 5.1. Композиционно поместване в картинното пространство.
- 5.2. Материализация на елементите.

Раздел 6. Рисуване на гипсов орнамент с драперия

- 6.1. Композиционно поместване в картинното пространство.
- 6.2. Рисуване на сложна постановка от орнаменти и драперия.

XII клас

Раздел 1. Фигурална композиция

- 1.1. Рисунок на еднофигурна композиция.
- 1.2. Рисунок на композиция в интериорна среда.
- 1.3. Рисунок на композиция в екстериорна среда.

Раздел 2. Декоративна композиция

- 2.1. Затворена декоративна композиция
- 2.2. Абстрактна композиция.
- 2.3. Композиция от абстрактни форми и стилизирани човешки фигури.
- 2.4. Декоративна модулна композиция.

Раздел 3. Варианти на композиционни решения

- 3.1. Модулна композиция в различни цветови решения.
- 3.2. Композиция на човешка фигура в съчетание с представители на животинския свят.
- 3.3. Абстрактна композиция – движение, покой.
- 3.4. Композиция със стилизирани фигури.
- 3.5. Фигурална композиция в интериорна среда.
- 3.6. Фигурална композиция в екстериорна среда.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНОТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В края на обучението учениците трябва да притежават следните знания, умения и

компетентности:

знания:

- познава основни принципи за прилагане на цвета в изобразителното изкуство;
- познава видовете композиция и техните възможности;
- познава основни принципи за прилагане на цвета в композицията;
- определя основни понятия в рисуването- обем, пространство, пропорции, конструкция, светлосянка, светлосила, контраст, локален тон, щрих, линия, петно, пластика, материалност, характер, ракурс и т.н.;
- познава принципите и способите за изграждане на рисунката;

умения:

- използва хармонично съчетаване на цветовете;
- преценява използването на цветовете в приложните изкуства;
- прилага практически знанията за изразните средства на композицията;
- изобразява композиции от сложни предмети от бита по натура;
- работи с различни графични материали;

компетентности:

- прилага знания за смесването на цветовете при създаване на художествени творби;
- създава композиционен и тонален център в етюда;
- изгражда вярна конструктивна характеристика на всеки предмет и детайл;
- проявява творческа индивидуалност;
- притежава творческо мислене;
- проявява стремеж към професионално усъвършенстване;
- изграждат композиции с различни фигури;
- създават абстрактни композиционни структури.

V. АВТОРСКИ ЕКИП

1. инж. Ивелина Апостолова – ПГО „Недка Иван Лазарова“ – гр. Русе
2. Пламена Пинтева – ПГО „Недка Иван Лазарова“ – гр. Русе
3. Сюлбие Алиева – ПГО „Недка Иван Лазарова“ – гр. Русе